

7/3141

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

SAYI : B.12.0.A.SGB.0.03.610/ 2121
KONU : Yazılı Soru Önergeleri

30/05/2008
MAYIS

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 01.05.2008 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02- 5674 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, İzmir Milletvekili Mehmet Ali SUSAM' a ait 7/3138, İzmir Milletvekili Şenol BAL' a ait 7/3139 ve 7/3140, Giresun Milletvekili Murat ÖZKAN' a ait 7/3141, Hatay Milletvekili Süleyman Turan ÇİRKİN' e ait 7/3142, Zonguldak Milletvekili Ali KOÇAL' a ait 7/3143, İstanbul Milletvekili Bihlun TAMAYLIGİL' e ait 7/3144, Mersin Milletvekili Mehmet ŞANDIR' a ait 7/3145, İzmir Milletvekili Ahmet ERSİN' e ait 7/3146, Muğla Milletvekili Metin ERGUN' a ait 7/3147, Adıyaman Milletvekili Şevket KÖSE' ye ait 7/3148, Ankara Milletvekili Yılmaz ATEŞ' e ait 7/3149, Gaziantep Milletvekili Akif EKİCİ' ye ait 7/3150 ve Kastamonu Milletvekili Mehmet SERDAROĞLU' na ait 7/3151 esas nolu yazılı soru önergelerine ilişkin Bakanlığımız görüşleri ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER:

1- Görüş 7/3138 (4 sayfa)	2- Görüş 7/3139 (2 sayfa)
3- Görüş 7/3140 (4 sayfa)	4- Görüş 7/3141 (2 sayfa)
5- Görüş 7/3142 (1 sayfa)	6- Görüş 7/3143 (2 sayfa)
7- Görüş 7/3144 (5 sayfa)	8- Görüş 7/3145 (1 sayfa)
9- Görüş 7/3146 (1 sayfa)	10- Görüş 7/3147 (1 sayfa)
11- Görüş 7/3148 (1 sayfa)	12- Görüş 7/3149 (3 sayfa)
13- Görüş 7/3150 (2 sayfa)	14- Görüş 7/3151 (2 sayfa)

YAZILI SORU ÖNERGESİ**Önerge Sahibi****: Murat ÖZKAN****Giresun Milletvekili****Esas No****: 7/3141**

Ülkemizin Doğu Karadeniz Bölgesinde yaklaşık 767.000 dekar alanda üretilen çay bitkisi aynı zamanda 203.000 ailenin tek geçim kaynağı durumundadır. Yaş çay üretiminin önemli bir kısmını ÇAY-KUR satın almasına karşın kalan kısmını da özel sektör almaktadır. Özel sektör üreticiden aldığı çayın parasını ödemekte güçlük çekmekte hatta üretici ürününü bir yıl öncesinden teslim etmesine rağmen parasını halen alamamaktadır. Çay işleme sektörünün ürün paralarını ödememesinin en başta gelen nedeni olarak ülkemize kaçak olarak giren yabancı menşeli çaylardan kaynaklanmaktadır.

Bu çaylar çoğunlukla sınır ticareti, zati eşya muafiyeti, ithalat ve bazı ülkelerden kaçakçılık yoluyla girmektedir.

İthalat yoluyla gelen çaylar gerçek değerinin altında gösterilmekte ve ülke ekonomisi dolaylı olarak zarara uğratılmaktadır. Ayrıca kaçak gelen çayın denetimleri de yapılmadığı için kalitesiz ve sağlıksız ürünlerin tüketilmesi sonucu tüketici mağdur edilmektedir.

SORU 1- Çay üreticilerimizin korunması ve yerli üretimin teşviki amacıyla bu ürünleri tüketenlerin mağduriyetine sebep olan kaçak çay ticareti ile ilgili ne gibi tedbirler almaktasınız?

CEVAP 1-Gümrüklerimizin idaresi ve ülkemizin gümrük sahalarını koruma görevi 27/10/1999 tarih ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu uyarınca Gümrük Müsteşarlığının görev alanına girmektedir.

Bununla beraber gıda ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeleri üreten ve satan işyerleri ile toplu tüketim yerlerinin gıda güvenliğine yönelik denetim ve kontrolleri ile gıda maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin ithalatında/ihracatında gıda güvenliği kontrolleri, 5179 sayılı "Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair KHK'nin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun" ve 09.12.2007 tarihinde yayımlanan "Gıda Güvenliği ve Kalitesinin Denetimi ve Kontrolüne Dair Yönetmelik" esasları gereğince Bakanlığımız İl Müdürlükleri tarafından yapılmaktadır. İthalat amacıyla yapılan kontroller sonucunda Türk Gıda Mevzuatına uygun olan ürünlerin yurda girişine izin verilmektedir.

Ancak, gıda maddelerinin ülkemize kaçak yollardan girdiği İl Müdürlüklerimiz ya da kolluk kuvvetleri tarafından yapılan denetim ve kontroller sonucunda tespit edilebilmekte ve konu bu durumda 5607 sayılı "Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu" kapsamında değerlendirilerek TCK'nın ilgili maddeleri gereğince Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunmaktadır.

09.02 GTİP'li çay, Bakanlığımız Denetimine Tabi Ürünlerin İthalatına Dair 2008/5 sayılı DTS Tebliğin Ek 6/A sayılı listesinde yer almakta olup bu ürünün ithalatında Bakanlığımız tarafından düzenlenen Kontrol Belgesi ve Uygunluk Yazısının ithalatçı tarafından ilgili gümrük idaresine ibrazı gerekmektedir. Söz konusu ürün dökme olarak ithal edilmek istendiğinde, Kontrol Belgesi onaylanırken ithalatçının gıda siciline kayıtlı üretim tesisine sahip olması veya gıda siciline kayıtlı tesis ile sözleşmesinin bulunması şartları aranmakta, ithalat kontrolleri sırasında Bakanlığımız yetkili birimlerince Türk Gıda Mevzuatı esas alınmakta ve mevzuata uygun bulunan ürünlerin ithalatına izin verilmektedir.

Öte yandan ülkemiz çay sanayisini ve çay piyasasını olumsuz etkileyen kaçak çay sorununun çözümü için, çay üretim merkezi olan Rize’de Çay İhtisas Gümrüğünün kurulması ve diğer gümrüklerden hiçbir şekilde çay girişi olmaması amacıyla; 21 Temmuz 2007 tarih ve 26589 sayılı Resmi gazetede yayımlanan “İthal ve İhraç Edilecek Gıdaların Giriş ve Çıkış Kapılarının Tespit ve İlanına Dair Tebliğ’de Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ” ile, 1/3/2001 tarihli ve 24333 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “İthal ve İhraç Edilecek Gıdaların Giriş ve Çıkış Kapılarının Tespit ve İlanına Dair Tebliğ”in “Giriş Kapıları” başlıklı 5 inci maddesinin sonuna “09.02 ve 09.03 tarife pozisyonunda yer alan çay için giriş kapısı olarak sadece Trabzon Gümrük ve Muhafaza Başmüdürlüğü’ne bağlı Rize Gümrük Müdürlüğü belirlenmiştir.” ifadesi Bakanlığımız tarafından eklenmiştir.

Ayrıca Sınır Ticareti, 2003/5408 Bakanlar Kurulu Kararı doğrultusunda yapılmakta olup bu kapsamda 2005 yılından itibaren çay ithalatına izin verilmemiştir.

SORU 2-Gerek sağlık gerekse de ekonomik nedenlerle kaçak çayın toplumumuza verdiği zararlar konusunda halkın bilgilendirilmesi amacıyla bir kampanya yapmayı düşünüyor musunuz?

CEVAP 2- Ülkemiz çaylarının aksine; yabancı kaynaklı (kaçak) çayların tarımında insan sağlığına zararlı zirai mücadele yöntemleri kullanılmaktadır. Bu hususun kamuoyu tarafından bilinebilmesi için Bakanlığımızın bağlı kuruluşunca gerekli çalışmalar yapılmaktadır. Bunun için konu yerel ve ulusal olarak düzenlenen konferans, panel ve etkinliklerde tartışmaya açılmakta, insan sağlığını tehdit eden bu hususların tüketiciler tarafından bilinmesi sağlanılmaya çalışılmaktadır.

Öte yandan, çay konusunda uzman kişilerin kaçak çayların sağlığa etkilerini irdeleyen yazılarının kitlelere ulaştırılması çalışmaları Bakanlığımızca desteklenmektedir. Keza; yabancı kaynaklı kaçak çayların yoğun olarak tüketildiği, Doğu Akdeniz, Güneydoğu Anadolu ve Doğu Anadolu sınır illerimizde çay bayileri ve bayi şirketlerinin gayreti ile kaçak çaya olan ilginin azaltılmasına yönelik el ilanı, broşür ve Türk çayının promosyon olarak yöre halkına verilmesi çalışmaları yapılmaktadır.

Ayrıca kaçak çayın yoğun tüketildiği yörelerde; Türk çayının tanıtılması ve satışının artırılması için, bu yıl içinde Bakanlığımızın bağlı kuruluşunca bir kampanya yapılması çalışmaları aralıksız devam etmektedir.

SORU 3-Dünyada kendi ülkelerinde bile üretmedikleri çayın ticaretinde adeta tekel durumuna gelmiş ülkeler ile ülkemizde üretilen çayın dünya pazarında hak ettiği yeri bulması, Bakanlığınıza bağlı ÇAY-KUR’un küresel pazarda etkin olabilmesi konusunda herhangi bir çalışmanız var mı?

CEVAP 3- ülkemizde üretilen çayın tarımında kimyasal zirai mücadele uygulanmamakta ve üretiminde de katkı maddesi kullanılmamaktadır. Türk Çayının bu özelliklerine vurgu yapılarak ve yeni fiyat alternatifleri araştırılarak ihracatın artırılması yönünde çalışmalar yapılmaktadır.

Öte yandan dünya çay sektöründeki gelişmeler doğrultusunda Ülkemiz çay tarımını ve sanayisini geliştirmek ve ihracat imkânlarını artırmak amacıyla son yıllarda gittikçe önem kazanmaya başlayan organik çay üretiminin Ülkemizde de yapılabilmesi için, Çaykur tarafından Artvin Borçka İlçesi ile Rize Çamlıhemşin ve Hemşin İlçelerinin çay tarım alanları organik çay tarım alanı olarak belirlenmiştir. Pazar-Hemşin bölgesinde organik ve konvansiyonel çay üretmek üzere, Bakanlığımızın bağlı kuruluşunca 2006 yılı yatırım programına Çay İşleme Atölyesi Projesi alınmış olup, 2009 yılı yaş çay kampanyasında fabrikanın üretime geçmesi hedeflenmiştir. Bu konuda çalışmalarımız devam etmektedir.